

ligger uden for deres direkte sagsområde, dels at de har ret og pligt til at udtale sig om værnets forhold på grundlag af studier, øvelsesresultater og inspektioner m.v.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

Principielt er socialistisk folkepartis holdning den samme, som Aksel Larsen gav udtryk for den 19. september 1958: »Revolutionen i krigsteknikken gør, at Danmark ikke kan forsvares militært, at forsøg herpå kun kan få død og ødelæggelse til følge. Det har intet med heroisme og fædrelandskærlighed at gøre under sådanne omstændigheder at ville se Danmark forvandlet til en ørken og det danske folk dræbt i håb om senere at få ørkenen »befriet.« (Den levende Vej, 1958, s. 319).

Dette standpunkt er endnu rigtigere i dag – ja, det er bogstavelig talt 10–20 gange sandere nu, end da Aksel Larsen formulerede sin tese. Dengang var der ophobet en nuklear ødelæggelseskraft svarende til 600–1000 megatons; nu anslås denne ødelæggelseskraft til et sted mellem 11.600 og 20.500 megatons (jfr. FN: Kärnvapenstudie, Stockholm 1980). Til sammenligning kan anføres, at Hiroshima-bomben havde en sprængkraft på 0,014 megaton.

Det er verdensfjernt at tro, at noget militært forsvar af Danmark på ringeste måde kan påvirke – endside afværge – konsekvenserne af moderne krigsførelse med kernevåben. Men med udformningen af den nye militærordning lukker man øjnene for dette indlysende forhold, og – hvad der er værre – man accepterer hele den kaprustning, som åbner op for det globale selvmord.

Det gør man ved at uddybe integrationen i NATO, som domineres af verdens stærkeste atommagt, USA, og ved (om ikke fuldt ud) at imødekomme NATO-henstillingen om realvækst i militærudgifterne. Man gør det ved i realiteten at ændre Danmarks forstærknings- og stationeringspolitik; i stedet for den hidtidige klare udtalelse om ikke at tillade tilførsel af udenlandske NATO-tropper i fredstid er døren nu åbnet for stationering – måske også af atomvåben – i »krisesituationer«, altså i fredstid.

Naturligvis bilder vi os ikke ind, at Danmark kan undgå frygtelige ødelæggelser, hvis en krig bliver en realitet i Europa, bare fordi vi afskaffer militæret herhjemme. Danmarks forsvar består alene i at være med til at forebygge, at det kommer til krig. Den ovenfor citerede principielle betragtning af Aksel Larsen må derfor udmøntes konkret i, hvad Danmark her og nu kan gøre for at bidrage til forebyggelse af krig, med andre ord hvordan dansk forsvarspolitik kan underordnes dette formål.

Det kan det ved, at Danmark bryder med oprustningsspiralen og dermed i praksis demonstrerer en anden holdning end kaprustnings- og blokpolitikens. På den baggrund efterlyste socialistisk folkepartis landsmøde i 1980, »at Danmark selvstændigt starter en nedrustningsproces med det formål at være med til at bryde ud af oprustningsspiralen«. Derfor opfordrede socialistisk folkeparti til »forhandlinger om reelle nedskæringer på forsvarsområdet«.

I stedet er det nu endt med en aftale om forøgelse af militærudgifterne og oven i købet også en forstærkelse af NATO-integrationen. Dette er med til at øge den internationale spænding og er udtryk for en fortsat godkendelse af den »sikkerhedsideologi«, som i de sidste 35 år har gjort verden mere og mere usikker og utryg.

På denne baggrund indstiller mindretallet lovforslaget til *forkastelse*.

Et *andet mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og beklager, at det ikke under arbejdet med forsvarslovgivningen har været muligt at fastholde regeringens på dens udgangspunkt: Uændret beløbsramme for det danske forsvar i den kommende 3-års periode.

Mindretallet beklager ligeledes, at det ikke på noget punkt har været muligt at få en principiel debat om forsvarrets opbygning, sammensætning og bemanding.

Det indgåede forsvarsforlig er efter mindretallets opfattelse udtryk for en kritikløs fortsættelse af et system, som for længst har overlevet sig selv. Dette kommer klarest til udtryk ved, at det med den eksisterende pris- og lønreguleringsmekanisme, som årligt forøger forsvarsudgifterne med ca. 1,5 mia kr., tillagt en realvækst på 370 mill. kr., end ikke